

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžso/26/2016
Identifikačné číslo spisu: 2015200571
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2015200571.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobcu: W. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. E. Č.. XXXX, XXX XX S., zast. : JUDr. Frederikou Birkovou, advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie Rosná č. 5, 040 01 Košice, proti žalovanej : Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu v konaní o dávkach v nezamestnanosti, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 07. apríla 2016 č.k. 14S/119/2015-38, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 07. apríla 2016 č.k. 14S/119/2015-38 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: 37872-2/2015-BA z 03.06.2015 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ - č.l. 8) žalovaná ako odvolací správny orgán príslušný podľa § 179 ods. 1 písm. b) a postupom v zmysle § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) a s podporou v článku 61 ods. 1 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Senica č. 2430/2015-SE-DvN z 10.04.2015 (ďalej len „prvostupňový orgán“, resp. „prvostupňové rozhodnutie“).

Podľa § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení relevantnom pre preskúmanú vec platí, že ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

2. Svoje zamietavé rozhodnutie následne odôvodnila tým, že prvostupňový orgán rozhodol tak, že podľa § 104 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. a podľa čl. 61 základného nariadenia žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti.

Podkladom na vydanie prvostupňového rozhodnutia boli údaje zo spisu prvostupňového orgánu a z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica potrebné na posúdenie nároku na dávku v nezamestnanosti a potvrdenie kompetentnej inštitúcie príslušného štátu.

Podľa čl. 61 ods. 1 základného nariadenia v citovanom znení príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokolvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

Podľa čl. 61 ods. 2 základného nariadenia v citovanom znení s výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a) sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

Podľa čl. 65 ods. 2 prvé dve vety základného nariadenia v citovanom znení úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Bez toho, aby bol dotknutý článok 64, úplne nezamestnaná osoba môže ako doplňujúci krok prihlásiť sa u služieb zamestnanosti členského štátu, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

Podľa čl. 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia v citovanom znení nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

Podľa čl. 1 písm. j), q), r), s) a t) základného nariadenia v citovanom znení na účely tohto nariadenia:

j) "bydlisko" znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva;

q) "príslušná inštitúcia" znamená:

i) inštitúciu, v ktorej je daná osoba poistená v čase žiadosti o dávku; alebo

ii) inštitúciu, v ktorej je daná osoba oprávnená alebo by bola oprávnená nárokovať si dávky, ak táto osoba alebo jej rodinní príslušníci majú bydlisko na území členského štátu, v ktorom sa inštitúcia nachádza; alebo

iii) inštitúciu určenú príslušným orgánom daného členského štátu; alebo

iv) v prípade systému týkajúceho sa povinností zamestnávateľa v súvislosti s dávkami ustanovenými v článku 3 ods. 1, zamestnávateľ alebo daný poisťovateľ, alebo v prípade ich neplnenia úrad alebo orgán určený príslušným orgánom daného členského štátu;

r) "inštitúcia miesta bydliska" a "inštitúcia miesta pobytu" znamená inštitúciu, ktorá je príslušná poskytovať dávky v mieste, kde má daná osoba bydlisko a inštitúciu, ktorá je príslušná poskytovať dávky v mieste, kde má daná osoba pobyt podľa právnych predpisov uplatňovaných touto inštitúciou, alebo, ak takáto inštitúcia neexistuje, inštitúciu určenú príslušným orgánom daného členského štátu;

s) "príslušný členský štát" znamená členský štát, na území ktorého sa príslušná inštitúcia nachádza;

t) "doba poistenia" znamená doby prispievania alebo doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, ako ich definujú alebo uznávajú za doby poistenia právne predpisy, podľa ktorých sa dosiahli

alebo sa považujú za dosiahnuté a všetky doby, ktoré sa za také považujú, ak ich uvedené právne predpisy považujú za rovnocenné dobám poistenia;

Podľa § 104 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných troch rokoch pred zaradením do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky, ak tento zákon neustanovuje inak.

3. Žalovaná z uvedených podkladov zistila, že žalobca v posledných troch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie (t.j. 09.12.2015) na území

- Slovenskej republiky nepreukázal ani jeden deň v rámci doby poistenia v nezamestnanosti,
- iného členského štátu Európskej únie (ďalej aj „EÚ“), t.j. Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a severného Írska (ďalej tiež „Veľkej Británie“) preukázal dobu poistenia od 09.12.2011 do 14.06.2014.

4. Pri posudzovaní pojmu bydlisko v zmysle čl. 61 základného nariadenia s prihladnutím na výsluch žalobcu, jeho žiadosť a vyhlásenie, ako aj na čl. 11 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) prvostupňový orgán vychádzal z nasledujúcich zistení:

- k dĺžke a trvalosti prítomnosti na území dotknutých členských štátov: žalobca sa na území Veľkej Británie zdržiaval od 08/2006 do 06/2014, t.j. takmer 8 rokov,
- k povahe a osobitnej vlastnosti každej vykonávanej činnosti: okrem prvých 9 mesiacov bol zamestnaný na území Veľkej Británie u jedného zamestnávateľa; tento pracovný pomer bol uzavretý na neurčitý čas a ukončený bol na podnet žalobcu,
- k rodinnému stavu a k rodinným väzbám - žalobca je slobodný, vo Veľkej Británii bol spolu s priateľkou; v Slovenskej republike má rodičov, ktorých navštevoval podľa tvrdenia 5 krát ročne, resp. 4 krát ročne v trvaní týždeň až dva; cestovne lístky, či iné doklady preukazujúce návraty nepredložil,
- k bytovej situácii z pohľadu jej stability - žalobca nevláda na území Veľkej Británie ani Slovenskej republiky žiadnu nehnuteľnosť; vo Veľkej Británii býval spolu s priateľkou vo viacerých podnájmoch, posledných 5 rokov býval sám s priateľkou v štvorizbovom byte,
- k členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely - žalobca bol zamestnaný na území Veľkej Británie, takže daňové povinnosti si plnil na tomto území, z čoho je zrejmé, že za štát bydliska sa na daňové účely považuje štát zamestnania, t.j. Veľká Británia. Jeho príslušná britská inštitúcia prijala záver, že za štát bydliska žalobkyne je potrebné považovať štát výkonu zárobkovej činnosti žalobkyne. Zo zadovaných listinných podkladov nebolo možné považovať väzby žalobkyne na území Slovenskej republiky za zachované počas výkonu zárobkovej činnosti na území iného členského štátu EÚ, t. j. vo Veľkej Británii.

5. Ďalej žalovaná v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázala na skutočnosť, že ukončenie pracovného pomeru z vlastného podnetu zamestnanca, ako tvrdí žalobca, má podľa britskej legislatívy ten následok, že nárok na dávku v nezamestnanosti mu v tejto krajine nevznikne, ako vyplýva aj z bodu 6.2. formulára U1, potvrdeného príslušnou britskou inštitúciou dňa 31. januára 2015.

Žalobcovi by teda vo Veľkej Británii - štáte posledného zamestnania, nárok na dávku v nezamestnanosti nevznikol. Podľa názoru žalovanej žalobca nemôže tento fakt zvrátiť tým, že sa domáha vzniku nároku na dávku nezamestnanosti v inom členskom štáte, hoci aj takom, kde si zachoval isté väzby.

6. Žalovaná tiež na základe hore uvedených právnych ustanovení a článkov únieho práva vyslovila právny názor, že pojem slovenského právneho poriadku "trvalý pobyt" nie je možné stotožňovať s pojmom „bydlisko“, ktorý je definovaný ako miesto, kde osoba zvyčajne býva. Na účely nároku na dávku v nezamestnanosti nebolo možné bydlisko žalobcu považovať za zachované na území Slovenskej republiky.

V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2 z 12. júna 2009, v zmysle ktorého by nebolo prijateľné, ak by sa príliš širokým výkladom pojmu „bydlisko“ mala rozširovať oblasť uplatnenia čl. 65 základného nariadenia tak, aby zahŕňala všetky osoby, ktoré majú dosť stabilné zamestnanie, alebo samostatne zárobkovú činnosť v

členskom štáte, a ktoré nechali svoje rodiny vo svojej krajine pôvodu.

7. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospela žalovaná k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Žalobcovi nevznikol nárok na dávku v nezamestnanosti v zmysle platného právneho stavu.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

8. Proti hore citovanému rozhodnutiu podal žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne na Krajský súd v Trnave žalobu z 27.07.2015.

9. Krajský súd v Trnave ako súd prvého stupňa po vykonanom pojednávaní vo veci, ktorého sa zúčastnili žalovaný, a žalobca svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti, zamietol žalobu na základe nižšie uvedených dôvodov.

10. S poukazom na dotknuté ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, zák. č. 461/2003 Z.z., základného nariadenia a vykonávacieho nariadenia krajský súd zdôraznil, že žalovaná správne na základe vykonaného dokazovania dospela k záveru, že žalobca si počas zamestnania v členskom štáte EÚ vytvoril centrum záujmov na území Veľkej Británie, t.j.

- býval v prenajatom byte na území Veľkej Británie s tým, že nevlastnil na území Slovenskej republiky žiadnu nehnuteľnosť a ani nepreukázal snahu si túto nehnuteľnosť zabezpečiť (napríklad úverom na kúpu nehnuteľnosti),
- preukázaná stabilita zamestnania žalobcu na území Veľkej Británie na dobu neurčitú a
- vzhľadom, že si svoje daňové povinnosti plnil na území Veľkej Británie.

11. Všetky tieto skutočnosti boli podľa krajského súdu žalovanou správne vyhodnotené silnejšie ako ostatné skutočnosti uvádzané žalobcom, medzi ktoré patrili

- návštevy rodičov 4 krát ročne v trvaní jedného až dvoch týždňov,
- samotná existencia stavebného sporenia žalobcu, avšak bez čerpania a tiež
- existencia bankového účtu žalobcu v banke na území Slovenskej republiky.

12. Krajský súd sa ani nestotožnil s argumentáciou žalobcu, že rozhodnutia žalovanej ako prvostupňového orgánu sú nedostatočne odôvodnené, resp. nepreskúmateľné, pretože nielen žalovaná ale aj prvostupňový orgán v odôvodnení svojich rozhodnutí jasne a zrozumiteľne uviedli, akými úvahami boli vedení pri hodnotení vykonaných dôkazov a ako dospeli k záveru, že žalobca, u ktorého nebola splnená zákonná podmienka v zmysle ust. § 104 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. si vytvoril počas svojho zamestnania na území Veľkej Británie centrum záujmov.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

III.

Odvolanie žalobcu/ stanoviská

A)

13. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 24.05.2016 (č.l. 42) proti rozsudku krajského súdu žalobca v súlade s ustanovením § 205 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. uviedol nasledujúce dôvody odvolania a to, že:

súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [vid' § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.] a

rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [vid' § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.].

14. Následne odvolací súd rekapituluje odvolacie námietky žalobcu v stručnom prehľade:

- konajúci súd nesprávne právne posúdil zachovanie väzieb žalobcu na Slovensku,
- žalobca bol vo Veľkej Británii z dôvodu výkonu práce, nie s cieľom dlhodobo tam zostať,
- žalobca musel niekde vo Veľkej Británii bývať, keďže tam pracoval, avšak trvalé bývanie si tam

nezriadil,

- počas svojho pobytu vo Veľkej Británii žalobca nadobudol byt č. XX, v meste S.,
- povinnosť plniť voči Veľkej Británii svoje daňové a odvodové povinnosti vyplýva zo skutočnosti, že tam zárobkovo vykonával pracovné činnosti,
- žalobca celú dovolenku trávil na území Slovenskej republiky nielen z dôvodu návštevy rodičov, ale kvôli kontaktu so sestrou a ďalšími príbuznými a priateľmi.

15. Záverom žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil a napadnuté ako aj prvostupňové rozhodnutie zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na ďalšie konanie s priznaním trov konania vo vyčíslenej výške 220,44 € a súdneho poplatku.

B)

16. Z vyjadrenia žalovanej zo dňa 21.06.2016 (č.l. 49) vyplýva, že trvá na svojom vyjadrení z 28.08.2015 k žalobe a v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu.

Dĺžka pobytu žalobcu na území Veľkej Británie v trvaní takmer 8 rokov s prihliadnutím na existenciu pracovného pomeru na neurčitý čas je podľa žalovanej dostatočne dlhým časovým obdobím jeho života, počas ktorého si žalobca na území Veľkej Británie vytvoril centrum svojich záujmov.

17. Tiež skutočnosť, že žalobca bol vo Veľkej Británii so svojou priateľkou, s ktorou posledných 5 rokov bývali v podnájme v 4-izbovom byte, potvrdzuje podľa žalovanej hore uvedený záver.

O tomto tiež svedčí aj to, že počas svojho pobytu na území Veľkej Británie žalobca nevlastnil na území Slovenskej republiky nehnuteľnosť na bývanie, ani nepodnikol žiadne kroky smerujúce k jej nadobudnutiu. To, že žalobca sa stal v máji 2015 vlastníkom bytu (t.j. s ročným časovým odstupom od vydania napadnutého rozhodnutia) je podľa žalovanej irelevantné.

18. Záverom žalovaná požadovala potvrdiť rozsudok krajského súdu ako vecne správny, pričom k nároku žalobcu na priznanie náhrady trov konania sa nevyjadřila.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. potvrdil, a to čiastočne z iných právnych názorov.

20. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobcu), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae), vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody, t.j. rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho presvedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

21. Rovnako Najvyšší súd zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 6 Sžo 84/2007, sp.zn. 6 Sžo 98/2008, sp.zn. 1 Sžo 33/2008, sp.zn. 2 Sžo 5/2009 či sp.zn. 8 Sžo 547/2009) nie je úlohou všeobecného súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami ale aj účastníkmi.

22. Z priloženého administratívneho spisu Najvyšší súd zistil, že žalovaná rozhodla na základe údajov zo svojho ako aj z informačného systému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica (podľa mienky žalovanej išlo o údaje potrebné na posúdenie nároku na dávku v nezamestnanosti) ako aj zohľadnila potvrdenie UI z 31.01.2015 kompetentnej inštitúcie vo Veľkej Británii (príloha k správne mu spisu).

23. Práve prostredníctvom hore uvedeného formuláru UI v časti 6 (v anglickej verzii UNEMPLOYMENT BENEFIT ENTITLEMENT) v bode 6.2 je naznačené, že žalobca nie je oprávnený na dávku v nezamestnanosti od úradu, ktorý formulár vydal, s odôvodnením, že podľa zákonov príslušného členského štátu takýto nárok neexistuje.

24. Súdny dvor Európskej únie zdôrazňuje, že úlohou vnútroštátnych súdov je v zmysle zásady lojality (článok 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii) správne aplikovať relevantné ustanovenia základného nariadenia a vykonávacieho nariadenia (rozsudok Súdneho dvora sp.zn. C-89/16 vo veci Szoja, marginálny bod č. 42), nakoľko nariadenia sú po splnení podmienok únieového práva priamo aplikovateľné vo vnútroštátnom poriadku.

Podľa článku 288 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v citovanom znení nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzná vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľná vo všetkých členských štátoch.

25. V uvedenej súvislosti Najvyšší súd poukazuje na to, že neprehliadnuteľným cieľom základného nariadenia je zamedziť situácii, kedy sa na jednotlivca pri sociálnom zabezpečení vzťahujú viaceré vnútroštátne poriadky, t.j. zamedziť ich kolíznemu pôsobeniu.

Avšak v preskúmvanej veci je zatiaľ preukázané, že žalobcovi podľa britského práva nevznikol nárok na dávku v nezamestnanosti.

26. Zo štruktúry základného nariadenia vyplýva, že až 6. kapitola osobitne upravuje nároky na dávky v nezamestnanosti na únieovej úrovni. Ďalej z čl. 61 v spojení s čl. 1 základného nariadenia pre Najvyšší súd vyplýva, že základným pravidlom pre určenie príslušnej inštitúcie je sociálno-poistný vzťah v čase uplatnenia nároku na dávku v nezamestnanosti (písm. q/ podpísmeno i/) alebo miesto bydliska žiadateľa alebo jeho rodinných príslušníkov (písm. q/ podpísmeno ii/).

27. V uvedenej súvislosti a s prihliadnutím na princíp právnej istoty, ktorý imanentne vyplýva z ústavnej charakteristiky Slovenskej republiky ako právneho štátu (viď čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), Najvyšší súd neustále zdôrazňuje nutnosť zachovať nerozpornú judikatúru.

K uvedenej problematike vyslovil právne názory Najvyšší súd prostredníctvom svojho rozsudku sp.zn. 7 Sžo/5/2012 z 30. januára 2013 nasledovne:

„Podľa základného pravidla obsiahnutého v čl. 61 ods. 1 a 2 základného nariadenia sa doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu zohľadnia ako keby boli dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov v prípade, že daná osoba bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila doby poistenia dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov. Z dôvodu, že žalobkyňa takto doby poistenia podľa slovenských právnych predpisov bezprostredne pred jej zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahla, bolo potrebné posúdiť, či sa doby poistenia získané v Českej republike môžu zohľadniť podľa čl. 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia, ktoré predstavuje výnimku z uvedeného základného pravidla, a podľa ktorého by žalobkyňa poberala dávky v súlade s právnymi predpismi slovenskej

republiky, ako keby sa na ňu tieto predpisy vzťahovali počas jej poslednej činnosti zamestnanca a to v prípade, ak si na území Slovenskej republiky zachovala bydlisko.

V administratívnom konaní mali preto správne orgány okrem iného povinnosť zistiť skutočný stav veci tak, aby neboli žiadne pochybnosti o tom, či žalobkyňa mala zachované bydlisko na území Slovenskej republiky a pevné väzby (v zmysle čl. 1 písm. j) základného nariadenia čl. 11 vykonávacieho nariadenia) a v tomto smere mali vykonať potrebné dokazovanie, a to aj výsluchom žalobkyne, prípadne aj jej rodičov a priateľa či iných osôb.

Bez podrobného a bezprostredného vypočutia žiadateľa o dávku v nezamestnanosti nie je možné určiť „centrum záujmov dotknutej osoby“ podľa čl. 11 vykonávacieho nariadenia.“

28. Predovšetkým je nutné zdôrazniť, že vyššie uvedený rozsudok odkazuje na riadnosť skutočného stavu zisteného v zmysle ustanovenia § 195 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. za účelom výkladu ustanovenia čl. 11 vykonávacieho nariadenia, t.j. zistenia bydliska žiadateľa o dávky v nezamestnanosti.

Rovnaký postup sa preto musí uplatniť aj v preskúmvanej veci.

Podľa § 195 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

Podľa § 195 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení podkladom na rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti.

29. V čl. 11 vykonávacieho nariadenia sú pod písm. a) a b) zakomponované prípustné únieové kritériá na stanovenie bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie. Avšak tieto kritériá sa majú najmä uplatňovať na stav dosiahnutia vzájomnej dohody inštitúcií dvoch alebo viacerých inštitúcií členských štátov.

30. Zo skutkového stavu pre Najvyšší súd ale vyplýva, že inštitúcia vo Veľkej Británii ako príslušná inštitúcia podľa čl. 1 písm. q) základného nariadenia prostredníctvom formuláru U1 naznačila (viď body č. 22 a 23), že žalobcovi nárok na dávku v nezamestnanosti podľa britských zákonov nevznikol. Tiež samotný žalobca nenaznačil, že tento postoj britskej inštitúcie spochybňoval právnou cestou pred príslušnými orgánmi Veľkej Británie, a ani žalovaná tento postoj britskej inštitúcie nerozporovala.

Preto postup podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia na urovanie rozporov vzájomnou dohodou nie je možný.

Podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia v citovanom znení platí, že ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;

b) situáciu dotknutej osoby vrátane:

i) povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;

ii) jej rodinného stavu a rodinných väzieb;

iii) vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;

iv) v prípade študentov zdroja ich príjmov;

v) jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;

vi) členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.

Podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia v citovanom znení platí, že ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu.

31. Za tejto situácie žalovaná zvolila postup priamej aplikácie uvedených kritérií na skutočnosti zistené z

písomných a ústnych argumentov žalobcu. Tento postup sa Najvyššiemu súdu javí ako právne udržateľný.

32. Pre Najvyšší súd sa javí nadbytočné opakovať zistený skutkový stav. Je však nepochybné, že žalobca tým, že

- sa rozhodol dlhodobo zotrvať na území Veľkej Británie za účelom vykonávania zárobkovej činnosti (takmer 8 rokov od 25.08.2006, t.j. vo veku 22 rokov, do 21.06.2014), ktorá
- nebola prechodného charakteru (väčšina pracovných činností u jedného zamestnávateľa s pracovným pomerom na dobu neurčitú), pričom
- ukončenie pracovného pomeru inicioval žalobca,
- zvolením uvedeného územia a stabilizovaného bývania na ňom žalobca trávil väčšinu svojho času s priateľkou mimo svoje pôvodné rodinné prostredie na Slovensku, a tým mimoriadne oslabil svoje individuálne väzby na Slovensko.

33. Iba platenie nájomného za byt na adrese P. E. Č.. XXXX, S., tvrdené trávenie dovolení na území Slovenska bez predloženia dôkazov či vedenie účtu na Slovensku a stavebné sporenie nepreukazuje v zmysle čl. 11 vykonávacieho nariadenia úmysel žalobcu iba prechodne zotrvať na území iného členského štátu.

Preto správne žalovaná a následne krajský súd nepotvrdili argumentáciu žalobcu, že na území Slovenskej republiky sa nenachádza miesto, kde v zmysle čl. 1 písm. j) základného nariadenia žalobca zvyčajne býva.

34. Ako správne žalovaná konštatovala vo svojom vyjadrení (viď bod č. 17), skutočnosť, že žalobca sa stal v máji 2015 vlastníkom bytu, je pre preskúmanú vec irelevantné.

V.

35. Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené žalobcom uvádza, že napadnuté rozhodnutie má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia požadované v zmysle § 209 zák. č. 461/2003 Z.z. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Na takto vymedzenom základe sa odvolací súd spolu so závermi vyslovenými krajským súdom stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistenými v predchádzajúcich konaniach o tom, že žalobca nespĺňa zákonné podmienky pre vznik nárok na dávku v nezamestnanosti.

Počas konania nebolo účastníkmi naznačené ani odvolací súd nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť.

Podľa § 209 ods. 1 veta druhá zák. č. 461/2003 Z.z. rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

36. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu a argumentov žalovanej ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp.zn. 7 Sžo/5/2012 z 30. januára 2013, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 1/2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

37. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému žalobcovi právo na úplnú náhradu trov tohto konania nevzniklo.

38. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania,

lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávných vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávanie nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).